

POLGÁRI TAKARÉKSZÖVETKEZET

KOCKÁZATKEZELÉSEL ÉS TŐKEMEGFELELÉSEL
KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK
NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALA

2010. december 31.

TARTALOMJEGYZÉK

1.	BEVEZETÉS	3
2.	VONATKOZÓ JOGSZABÁLYOK	3
3.	KOCKÁZATKEZELÉSI ELVEK, MÓDSZEREK.....	4
3.1.	A kockázatok kezelésére szolgáló folyamatok.....	4
3.2.	A kockázati stratégia	6
3.2.1.	Kockázatvállalási politika	6
3.2.2.	Kockázati étvágy, kockázatvállalási hajlandóság	9
3.2.3.	A kockázatok azonosítását, mérését, figyelemmel kísérését biztosító szervezeti egységek 11	
3.2.4.	Kockázatmérési és jelentési rendszerek alkalmazási köre	13
3.2.5.	A kockázatmérséklés és a hitelkockázati fedezet alkalmazása	14
4.	JAVADALMAZÁSI POLITIKA.....	14
5.	SZAVATOLÓ TŐKÉVEL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK.....	14
6.	TŐKEMEGFELELÉSSEL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK.....	15
6.1.	A belső tőkemegfelelés értékelési folyamatának elvei és stratégiája.....	15
6.2.	Kockázati kategóriák tőkekövetelménye kitétségi osztályonként.....	17
6.3.	Hitelezési és felhígulási kockázatok.....	17
6.3.1.	Késedelmesnek minősített tételek belső szabályzatban való megközelítése....	17
6.3.2.	Értékvesztések elszámolásának és visszairásának, céltartalékok képzésének és felhasználásának meghatározása	20
6.3.3.	Számviteli beszámítások utáni kitétség értékek hitelezési kockázat-mérséklés figyelembevétele előtti összege, s azok átlagos értéke kitétségi osztályonként.....	21
6.3.4.	Kitétségek gazdasági ágazatbeli megoszlása	21
6.3.5.	Kitétségek hátralévő futamidő szerint.....	22
6.3.6.	Késedelmes és hitelminőség-romlást szenvedett kitétségek	22
6.3.7.	Kitétségek országonkénti megbontásban	23
7.	SZTENDERD MÓDSZER	23
8.	HITELEZÉSI KOCKÁZAT-MÉRSÉKLÉS	24
8.1.	A mérlegen belüli és kívüli nettósításra alkalmazott szabályzatok főbb elvei.....	24
8.2.	A biztosítékok értékelésére és kezelésére szolgáló szabályzatok főbb elvei	24
8.3.	Az elismert biztosítékok fő típusai.....	25
8.4.	Garanciák, kezességvállalások	27
9.	KERESKEDÉSI KÖNYVI TÉTELEK.....	28
10.	KERESKEDÉSI KÖNYVBEN NEM SZEREPLŐ RÉSZVÉNYEK.....	29
11.	KERESKEDÉSI KÖNYVBEN NEM SZEREPLŐ POZÍCIÓK KAMATKOCKÁZATA	29
12.	MŰKÖDÉSI KOCKÁZAT.....	29

1. BEVEZETÉS

A Polgári Takarékszövetkezet ezúton tesz eleget a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. Törvény (Hpt.) 137/A.§-ában, valamint a hitelintézetek nyilvánosságra hozatali követelményeinek teljesítéséről szóló 234/2007.(IX.4.) Korm. rendeletben megfogalmazott kötelezettségének.

A hitelintézet a nem lényeges információt, és a védett vagy bizalmas információt nem köteles nyilvánosságra hozni.

A Hpt. szerint az olyan információ tekintendő

a) lényegesnek, amelynek elhagyása vagy téves közlése megváltoztathatja vagy befolyásolhatja az adott információt felhasználó személy gazdasági döntését vagy értékítéletét,

b) védett információnak, amelynek nyilvánosságra hozatala a hitelintézet versenypozícióját ronthatja, vagy amelynek a versenytársak tudomására jutása a hitelintézet termékei vagy rendszerei fejlesztésére fordított befektetéseinek az értékét csökkentheti,

c) bizalmas információnak, amelynek tekintetében a hitelintézetet titoktartási kötelezettség terheli ügyfele vagy harmadik személy felé.

A Takarékszövetkezet a következőkben bemutatja a szavatoló tőkéjével, tőkemegfelelésével és kockázatkezelésével kapcsolatosan nyilvánosságra hozandó lényeges információkat.

A nyilvánosságra hozatali dokumentumban található adatok millió forintban szerepelnek.

A közzétett adatok a 2010. december 31-i állapotot tükrözik és az éves auditált jelentésen alapulnak, melyet a Takarékszövetkezet Közgyűlése 2011.május 6-án hagyott jóvá.

2. VONATKOZÓ JOGSZABÁLYOK

- A hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. Törvény (Hpt.),
- A számvitelről szóló 2000. évi C. Törvény (Sztv.)
- A hitelintézetek és a pénzügyi vállalkozások éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 250/2000. (XII.24.) Korm.rendelet (Hitkr.)
- A hitelintézetek nyilvánosságra hozatali követelményének teljesítéséről szóló 234/2007. (IX.4.) Korm. rendelet (Nykr.)
- A hitelezési kockázat kezeléséről és tőkekövetelményéről szóló 196/2007. (VII.30.) Korm. rendelet (Hkr.)
- A hitelintézet partnerkockázatának kezeléséről szóló 381/2007. (XII.23.) Korm. rendelet
- A működési kockázat kezeléséről és tőkekövetelményéről szóló 200/2007. (VII.30.) Korm. rendelet (Mkr.)
- A kereskedési könyvben nyilvántartott pozíciók, kockázatvállalások, a devizaárfolyam kockázat és nagykockázatok fedezetéhez szükséges tőkekövetelmény megállapításának szabályairól és a kereskedési könyv vezetésének részletes szabályairól szóló 244/2000. (XII.24.) Korm.rendelet (Kkr.)
- valamint a tárgyhoz kapcsolódó egyéb hatályos jogszabályok.

3. KOCKÁZATKEZELÉSI ELVEK, MÓDSZEREK

A kockázatok kezelésével a Takarékszövetkezet korlátozza a tőkéjére és eredményére nézve kedvezőtlen események hatását, a kockázati stratégia kialakításával és rendszeres felülvizsgálatával pedig meghatározza a kockázatkezelés szervezeti kereteit, elveit és módszereit, valamint a tevékenysége során vállalható kockázatok méreteit.

A kockázatkezelési folyamat kiterjed az üzleti sikerhez szükséges elfogadható kockázatvállalási mérték meghatározására, a kitűzött határok betartásához szükséges limitrendszer felállítására, valamint az aktív kockázatkezeléshez alkalmazható eszközök kiválasztására, a kockázatsökkentő instrumentumok, intézkedések alkalmazására.

Az azonosítási munka az üzleti folyamatok, az ügyletek és a mindennapi működést érintő lényeges kockázatok teljes körű feltárását jelenti. A feltárt kockázatok mérésére különböző mutatószámokat, statisztikákat, elemzéseket és teszteléseket alkalmazunk.

Minden kockázattípus esetében fontos feladat a visszacsatolás, melynek célja rövidtávon az adott kockázati potenciálhoz a lehető legmegfelelőbb kezelési mód megtalálása, hosszú távon pedig a szervezeti tanulás révén történő kockázatkezelési eredményesség növelése.

Alapvető célunk a kockázatok valódi mértékét legjobban megragadó eszköztár kiválasztása és a módszerek rendszeres felülvizsgálatának biztosításával az eredményes kockázatkezelési tevékenység folyamatos fenntartása.

A Takarékszövetkezet a kockázatkezelési tevékenységét és a tőke megfelelés belső értékelési folyamatát (ICAAP) a jogszabályi követelményeknek és a felügyeleti elvárásoknak a figyelembe vételével kidolgozott belső szabályozás szerint végzi.

3.1. A kockázatok kezelésére szolgáló folyamatok

A magyar törvényi szabályozás a hitelintézetek tőke megfelelésének vizsgálatát, szabályozását három „pillérre” bontja.

1. pillér: a Hpt. 76. §. (1) bekezdés a) pontjában meghatározott kockázatok (hitelezési kockázatok, felhígulási kockázat, partnerkockázat, kereskedési könyvben nyilvántartott pozíciós és nagykockázat-vállalások, devizaárfolyamváltozás, árukockázat, működési kockázat) tőkekövetelményének az összege, amelyhez az intézmény az egyes kockázatok tőkekövetelményét a Hpt., a Hkr., Pkr., a Kkr., és a Mkr. által előírt módszerek közül kiválasztott módszerrel határozza meg. A fejlettebb módszereknél a módszer alkalmazásához a Felügyelet jóváhagyása szükséges.

2. pillér: A Hpt. 76/K §-ában előírt belső tőke megfelelés értékelési folyamatnak, valamint annak a Hpt. 145/A §-ában meghatározott felügyeleti felülvizsgálatának és értékelésének az együttese. A belső tőkeszükségletet a hitelintézet saját módszertanával számítja. Ezen túlmenően kockázati stratégia, valamint számos kapcsolódó folyamat kerül kialakításra. A Felügyelet a felügyeleti felülvizsgálati folyamat keretében értékeli a hitelintézetek által alkalmazott folyamatokat, számítási módszereket, illetve a meghatározott tőkeszintet.

3. pillér: A hitelintézet a saját működéséről, kockázatról rendszeresen nyilvánosságra hozza az Nyhkr. 3.§-8.§-aiban, illetve 12.§-16.§-aiban meghatározott információkat.

A Takarékszövetkezet a lényegesség megítélésénél az alábbiakban felsorolt kockázatokat¹ vizsgálja:

- **Hitelezési kockázat** – általánosságban annak a kockázata, hogy a hitelintézetnek egy szerződéses partnere felé kitettsége áll fenn, és a hitelintézetet veszteség éri a szerződéses partner nem szerződés szerinti teljesítése miatt;
- **Ügyfélkockázat** – a hitelezési kockázat legfőbb formája, annak a kockázata, hogy a hitelintézetet veszteség éri, mert vállalkozói, lakossági vagy egyéb ügyfelei a hitelintézet kockázatvállalását jelentő szerződéses fizetési kötelezettségeiket nem szerződésszerűen teljesítik;
- **Koncentrációs kockázat** – az azonos jellemzőkkel bíró ügyfelekkel szemben felmerülő, különböző szerződéses kapcsolatokról fakadó kockázatok együtteséből ered, valamint magába foglalja az ágazati koncentrációt, a földrajzi koncentrációt, az adott külföldi devizanemben fennálló koncentrációt és a hitelkockázat csökkentő eszközök koncentrációját;
- **Országkockázat** - olyan veszteség felmerülésének veszélyét jelenti, melyet az országban bekövetkező valamilyen, az adott ország (kormányzat) által kontrollálható a hitelező/befektető által nem kontrollálható esemény generál (gazdasági, politikai stb.);
- **Reziduális (biztosítékok elfogadásából származó) kockázat** – annak a kockázata, hogy a hitelintézet által alkalmazott, elismert hitelkockázat mérséklési technikák a vártnál kevésbé bizonyulnak hatékonyak;
- **Devizaárfolyam kockázat** – annak a kockázata, hogy a különböző devizákban lévő nyitott pozíciókból a hitelintézetet veszteség éri a devizaárfolyamok változása miatt;
- **Kereskedési könyvi pozíciós kockázatok** – a kereskedési könyvben nyilvántartott pozíciókkal kapcsolatosan annak a kockázata, hogy az intézményt veszteség éri a piaci kamatlábak vagy a részvényárfolyamok változása kapcsán;
- **Nem-kereskedési könyvi kamatláb kockázat** - azon jelenlegi, illetve jövőbeni kockázatokat jelenti, amelyek az intézmény jövedelmezőségére, tőkehelyzetére a piaci kamatlábak kedvezőtlen változása esetén hatnak;
- **Működési kockázat** – a nem megfelelő belső folyamatok és rendszerek, külső események vagy a személyek nem megfelelő feladatellátása miatt felmerülő, illetőleg jogszabály, szerződés vagy belső szabályzatban rögzített eljárás megsértése vagy nem teljesítése miatt keletkező, a hitelintézet eredményét és szavatoló tőkét érintő veszteség kockázata;
- **Likviditási kockázat** - annak kockázata, hogy az intézmény nem képes kötelezettségeit időben teljesíteni, amikor a fizetés esedékessé válik;
- **Irányítási kockázat** – az irányítási kockázat a felelős belső irányítás megvalósulásának kockázatát jelenti;
- **Stratégiai kockázat** - a tőkét vagy a jövedelmezőséget érintő olyan kockázat, amely az üzleti környezet változásából vagy helytelen üzleti döntésekből, vagy az üzleti környezet változásának figyelmen kívül hagyásából származik.
- **Reputációs kockázat** - a tőkét vagy a jövedelmezőséget közvetve érintő olyan kockázat, amely a pénzügyi intézményről kialakult kedvezőtlen fogyasztói, üzletpartneri, részvényesi, befektetői vagy hatósági véleményből származik, és az intézmény külső megítélésének a kívánatos szinttől való elmaradásában nyilvánul meg;

¹ Kockázat - egy tevékenység, művelet lehetséges kimenetele különbözik az általánosan elvárttól, kedvezőtlen pénzügyi hatást vagy egyéb jellegű kárt okozva az intézmény számára. A kockázatot a kockázat mértéke jellemzi, amely az előfordulási gyakoriság és a kockázat bekövetkezésének esetén előálló hatás függvénye.

- **Külső tényezők kockázata:** a külső tényezők kockázata magában foglalja a gazdasági környezetből fakadó kockázatot és a szabályozói környezetből adódó kockázatot.

3.2. A kockázati stratégia

A Polgári Takarékszövetkezet kockázati stratégiával rendelkezik. A kockázati stratégia a belső tőkeellátottság biztosítására irányul, az üzleti stratégiával összhangban bemutatja a Takarékszövetkezet kockázatokkal kapcsolatos általános irányvonalát. A kockázati stratégia tartalmazza a Takarékszövetkezet kockázatokhoz és kockázatkezeléshez való viszonyát, és az alábbiakra terjed ki:

- Kockázatvállalási politika
- Kockázati étvágy, kockázatvállalási hajlandóság
- Kockázati szerkezet
- Kockázatkezelés szervezete

A kockázati stratégiát az Ügyvezetés készíti el, és az Igazgatóság hagyja jóvá. A kockázati stratégiában foglaltak évente egyszer felülvizsgálatra kerülnek.

3.2.1. Kockázatvállalási politika

A kockázatvállalási politika összefoglalja a Takarékszövetkezet vezetése által elfogadott kockázatvállalási és kockázatkezelési elveket, és tartalmazza mindazokat a szabályokat, kockázatkezelési célokat, amelyek egységes alkalmazását a vezetés az egész intézményen belül elvárja.

3.2.1.1. Kockázatkezelési alapelvek

1. A Takarékszövetkezet mindenkor úgy alakítja kockázatvállalását, kockázatkezelési és a belső tőke megfelelés értékelési folyamatát, hogy az ne veszélyeztesse a Takarékszövetkezet biztonságos működését. A Takarékszövetkezet által meghatározott belső tőkeszükségletnek mindig megfelelő tőketöbbletet kell biztosítania a szabályozás által meghatározott minimális tőkekövetelmény felett. (*Biztonságos működés elve*).
2. A Takarékszövetkezet úgy alakítja ki kockázatkezelési folyamatait, hogy elkerülje az érdekkonfliktusokat és az összeférhetlenségi helyzeteket. A kockázatkezelési módszerekért, a kockázatok mértékének behatárolásáért, figyeléséért és jelentéséért felelős személyek nem végezhetnek olyan tevékenységet, amelyek az érintett kockázatok hordozó üzleti tevékenységgel vagy azt támogató tevékenységekkel összefüggnek. (*Összeférhetlenség elve*)
3. A Takarékszövetkezet a kockázatkezelési módszereinek és folyamatainak kialakításánál alkalmazza az intézményvédelmi rendszer központi szervei által rendelkezésére bocsátott szabályzatokat, együttműködik az intézményvédelmi rendszerrel a kockázatkezelési módszerek fejlesztésében, a kockázatok alakulásának figyelésében és a minimális tőkekövetelmény mértékének, valamint a belső tőkeszükséglet nagysága meghatározásának kialakításában, a belső tőkeszükséglet megfelelésének ellenőrzésében (*Együttműködés elve*)

4. A Takarékszövetkezet az integráció által kidolgozott sztenderd szabályozást alkalmazza, a szabályozástól szigorúbb belső előírásokat alkalmazhat, de a megengedőbbeket elfogadható indoklással alá kell tudni támasztania.
5. A Takarékszövetkezet kockázatokat meghatározott keretek között és meghatározott mértékig vállal.
6. A Takarékszövetkezet minden lényeges kockázatát azonosítja, méri, figyeli és jelentést készít róluk. A számszerűsíthető kockázatokat limitekkel és a szükséges belső kontrollokkal kezeli, a nem-számszerűsíthető kockázatoknál kontrollokat alkalmaz és a kockázatok alakulásáról rendszeres jelentést készít. *(Lényeges kockázatok kezelésének elve)*
7. A kockázatok behatárolása érdekében a meghatározott limitek betartása kötelező.
8. A kockázatkezelési módszereknek és kontrolloknak, és a kockázatkezelés költségeinek arányban kell állni a kockázat mértékével, bonyolultságával. *(Költség-haszon elve)*
9. A Takarékszövetkezet a kockázatvállalással kapcsolatos döntési hatásköreit és kockázati limitjeit úgy alakítja ki, hogy az megfeleljen legalább a hasonló méretű és hasonló üzleti tevékenységet végző takarékszövetkezeteknek és az OTIVA erre vonatkozó ajánlásának. *(Hasonlóakhoz történő viszonyítás elve)*
10. A Takarékszövetkezet kockázatvállalását olyan üzleti tevékenységekre összpontosítja, amelyeknél kellő szaktudással és technikai feltételekkel rendelkezik a kockázat megítélésére, mérésére és nyomon követésére.
11. A Takarékszövetkezet az új termékek, szolgáltatások bevezetése előtt minden lényeges kockázati típus vonatkozásában felméri a termék kockázatait, meghatározza a kockázatkezelés módszereit, ideértve a monitoring tevékenységet.
12. A Takarékszövetkezet minden lényeges kockázat esetében gondoskodik az alábbi fő funkciók ellátásáról:
 - a. Kockázati kitétségek és a kitétségeket mérséklő tételek azonosítása, számbavétele, nyilvántartása
 - b. Kockázatok mérési módszereinek meghatározása, kockázatok számszerűsítése
 - c. Kockázatok kezelése, ideértve a kockázatvállalásra vonatkozó döntéseket, a kockázatvállalás mértékének a korlátozását, a kockázatok csökkentését
 - d. Kockázatok alakulásának figyelése
 - e. Kockázatokra vonatkozó belső és külső jelentések
13. A Takarékszövetkezet nem folytat számára jogszabály által tiltott tevékenységet, nem vállal kockázatot jogszabályok által tiltott vagy jogszabályba ütköző tevékenységekkel, illetve olyan személyekkel kapcsolatban, akiknek rosszhiszemű magatartása a Takarékszövetkezet vagy más az integrációban résztvevő tag számára veszteséget okozott. *(Tiltott tevékenységek elve)*
14. A Takarékszövetkezet nem vállal olyan kockázatot, amelynek révén várható, hogy a tőkeemfelelési mutató a kockázati étvágnál meghatározott minimális szint alá csökken.

3.2.1.2. Kockázatkezelési célok

Általános kockázatkezelési célok:

1. A Takarékszövetkezet belső tőkeemfelelés értékelési folyamatában a tőkeszükségletet a legegyszerűbb módszerekkel határozza meg.
2. Kockázatkezelési és kockázati kontroll folyamatait, rendszereit a Takarékszövetkezet olyan irányban törekszik fejleszteni, hogy azok felépítése, alapelvei ne ütközzenek a fejlettebb módszerekkel szemben támasztott szabályozási követelményeknek.

3. A Takarékszövetkezet elsősorban olyan kockázatokat vállal, amelyeknél helyismerete, az ügyfélhez való közelsége és/vagy a sztenderdizált termékkínálat előnyt jelentenek a kockázatok megítélésénél.
4. A Takarékszövetkezet lényeges kockázatainak alakulását folyamatosan figyeli, folyamatosan gyűjti és elemzi az egyes kockázati típusok mértékének jelzésére vonatkozó adatokat, és a limittel kezelt kockázatok esetében 80%-os, illetve 90%-os limitterhelésnél jelzést küld a Szervezeti és Működési Szabályzatban meghatározott személyeknek és/vagy szervezeti egységeknek, üzleti területeknek annak érdekében, hogy biztosítsák a limitek betartását.
5. A Takarékszövetkezet a lényeges kockázatainak vonatkozásában negyedévente jelentést készít az Igazgatóság és a Felügyelő Bizottság számára.
6. A Takarékszövetkezet az Igazgatóságnak és a Felügyelő Bizottságnak szóló kockázati jelentéseit úgy alakítja ki, hogy azok tartalmazzák a PSZÁF-nak, illetve az OTIVÁ-nak küldött kockázati jelentések fő adatait, tükrözzék a felügyeleti, illetve OTIVA adatszolgáltatás struktúráját.
7. A Takarékszövetkezet törekszik a szervezet kockázat-tudatosságának erősítésére, a kockázati árazás kialakítására és alkalmazására, a hozam-vezérelt kockázati politika működtetésére.

3.2.1.3. Kockázattípusonkénti irányelvek

Hitelkockázat

A Takarékszövetkezet üzleti stratégiájának megfelelően alapvetően az alábbi ügyféltípusokkal szemben vállal kockázatot:

- Magánszemélyek
- Vállalkozások
- Hitelintézetek
- Önkormányzatok

A Takarékszövetkezet a kockázatvállalást megelőzően ügyfél- és partnerminősítést végez a bekért jövedelmi, gazdálkodási, pénzügyi, vagyoni és egyéb információk alapján. Az ügyfélminősítés során a minősítő rendszerek minősítési kategóriákba sorolják az ügyfeleket. A minősítés eredménye alapján dönt a Takarékszövetkezet a kockázatvállalásról és annak feltételeiről, így az ügylet kondícióiról, az ügylet mögött álló biztosítéki rendszerről, az ügylet lebonyolításának folyamatáról.

Fennálló aktív kapcsolat esetén az ügyfél-partner minősítésre évente legalább egyszer sor kerül, illetve minden olyan esetben, amikor a monitoring folyamán olyan információ jut a Takarékszövetkezet tudomására, amely a minősítési kategória változásával járhat.

A Takarékszövetkezet a hitelek megtérülését elsősorban az adósok jövedelméből, a gazdálkodási tevékenységük eredményéből várja, azonban a követelések megtérülésének biztosítására, az esetleges nemfizetésből származó veszteség, azaz a hitelkockázat csökkentésére fedezetet is kér. A Takarékszövetkezet általában ingatlan fedezet mellett helyez ki hitelt, vállal kockázatot.

A megalapozott kockázatvállalási döntés érdekében termék és összefüggő döntési hatásköri rendszer került kialakításra a Takarékszövetkezetnél, amelyben meghatározott kompetenciarend szerint vesznek részt az üzleti területek a kockázatvállalási döntések meghozatalában.

A hitelmonitoring tevékenysége során a Takarékszövetkezet ellátja az ügyfelek és ügyletek folyamatos nyomon követését, az ügyfél fizetőképességének, a szerződésben rögzített feltételek teljesítésének alakulását, ellenőrzi a fedezetek meglétét, értékének változását és érvényesíthetőségét, annak érdekében, hogy biztosítsa a Takarékszövetkezet számára a gyors reakció lehetőségét a portfólió negatív irányú elmozdulása esetén, vagy akár a további üzleti lehetőségek, a termékfejlesztés területén.

A kintlévőségkezelés feladata a problémás követelések behajtása, amennyiben a kötelezettek önkéntes teljesítéséből a megtérülés nem remélhető. A hatékony követeléskezelési tevékenység során a Takarékszövetkezet veszteségeinek minimalizálása a cél, az arányosság, a fokozatosság, az átláthatóság és a méltányosság szem előtt tartásával.

Piaci és likviditási kockázat

A Takarékszövetkezet likviditási és piaci (deviza, kamatláb) kockázatainak alacsony szinten tartására törekszik, ennek érdekében pozícióit a meghatározott limiteken belül tartja és zárja.

Működési kockázat

A működési kockázat kezelését elsősorban a belső szabályozási rendszer tökéletesítése, az alkalmazottak képzése, a beépített kontroll mechanizmusok továbbfejlesztése jelenti.

Egyéb kockázatok

A Takarékszövetkezet rendszeresen méri és vizsgálja egyéb kockázatait, s amennyiben szükséges kezeli azokat.

3.2.2. Kockázati étvágy, kockázatvállalási hajlandóság

A Takarékszövetkezet kockázati étvágya, kockázatvállalási hajlandósága azt mutatja, hogy

- milyen kockázatoknak, milyen mértékben kívánja magát kiténi,
- a felvállalt kockázatból milyen mértékű megtérülés várható,
- milyen módon ellenőrzi és jelenti a kockázatokat

A kockázati étvágyát a Takarékszövetkezet három évre, a kockázati stratégia időhorizontjára határozza meg, és rendszeresen, évente felülvizsgálja.

A kockázati étvágyat az Igazgatóság állapítja meg, figyelembe véve a Takarékszövetkezet célkitűzéseit.

A Takarékszövetkezet kockázati étvágát, kockázatvállalási hajlandóságát az alábbi táblázat mutatja:

Kockázat típusa	Kockázati étvágymértéke	Indoklás
Hitelezési kockázat – ügyfélkockázat	Közepes	Kockázatvállalás a pénzügyi céloknak megfelelő jövedelmezőség mellett. A lakossági és vállalkozói hitelek arányának 50%-50% körüli tartása.
Hitelezési kockázat – partnerkockázat	Alacsony	Partnerkockázatot hordozó ügyletek alapvetően a Takarékbankkal, az integráció központi bankjával köttetnek.
Hitelezési kockázat – elszámolási kockázat	Alacsony	Az elszámolásokat a Takarékbankon keresztül bonyolítjuk.
Hitelezési kockázat – koncentrációs kockázatok	Mérsékelt	A nagy kockázat vállalásnak minősülő ügyfelekkel/ügyfélcsoportokkal szembeni összes kitétségre a jogszabályi limit alatti értéket alkalmazzuk.
Devizaárfolyam kockázat	Mérsékelt	Fedezett devizapozíciók vállalása, alacsony mértékű nyitott pozíciók.
Kereskedési könyvi kamatkockázat	Mérsékelt	Jegybankképes értékpapírok tartása, csekély részvényállomány.
Nem-kereskedési könyvi kamatkockázat	Mérsékelt	Betétgyűjtés és hitelek kihelyezése alapvetően mozgó kamatozás mellett, fix kamatozású eszközök vásárlása főként a likviditási céllal tartott értékpapírok között.
Működési kockázat	Alacsony	Alacsony kockázattűrés, folyamatos monitoring.
Likviditási kockázat	Mérsékelt	A hosszú lejáratú kihelyezéseink növelését nem tervezzük, a lejárat transzformációból adódó kockázatot az Integrációhoz tartozás mérsékeli.
Stratégia kockázat	Mérsékelt	Külső környezeti változás esetén a stratégia felülvizsgálata és kiigazítása, tartalékok beépítése, számolva az esetlegesen szükségessé váló többlet tőke bevonással.
Irányítási kockázat	Mérsékelt	Felelősségi körök, funkciók elhatárolása, belső kontrollok alkalmazása.
Külső tényezők kockázata	Közepes	Az ország gazdasági helyzetéből fakadó kockázat nagy, egyéb szempontok (jogi szabályozás, régió) közepes és kicsi.
Reputációs kockázat	Alacsony	Körültekintő ügyfél-tájékoztatás, gyors panaszkezelés.
Reziduális kockázat	Alacsony	Folyamatos monitoring.

A kockázati szintek tartása érdekében a számszerűsíthető kockázatok esetében limitek kerültek meghatározásra.

Kockázati étvágymértékére vonatkozó általános célkitűzés

A Takarékszövetkezet belső tőkeértékelési folyamatának biztosítania kell, hogy a Takarékszövetkezet szavatoló tőkéje mindenkor magasabb legyen, mint az alábbiak közül a legmagasabb érték:

- a) Hpt. 76.§ (1) bekezdése alapján számított szabályozói minimális tőkekövetelmény (1. pillér), 120%-a, amennyiben a Hpt. 76. § (2) bekezdés alapján a Felügyelet többlet tőkekövetelményt nem ír elő az intézmény számára;
- b) Hpt. 76/K. § (1) bekezdése alapján meghatározott belső tőkeértékelés (II. pillér) által meghatározott tőkeszükséglet,
- c) Hpt. 76. § (1) alapján számított szabályozói minimális tőkekövetelmény és a (2) bekezdés szerint a Felügyelet által határozatban előírt többlet tőkekövetelmény összege
- d) Hpt-ben, engedélyezési feltételként megállapított legkisebb jegyzett tőke összege.

3.2.3. A kockázatok azonosítását, mérését, figyelemmel kísérését biztosító szervezeti egységek

A Takarékszövetkezet kockázatkezelési szervezetét úgy alakította ki, hogy biztosítsa a kockázatkezelési elvek és célkitűzések megvalósítását.

A pénzügyi intézményeknél a kockázati kontroll biztosítása érdekében a szabályozási háttér előírja a független kockázati kontroll terület (credit risk control unit, CRCU) működésének szükségességét, így biztosítva ezzel a kontroll funkciók megfelelőségét.

A kockázati típusokra vonatkozó információk összefogásáért és a tőketervezésért a Közgazdasági Osztály a felelős. Feladatit a Kockázatelemző Csoporttal együttműködve látja el.

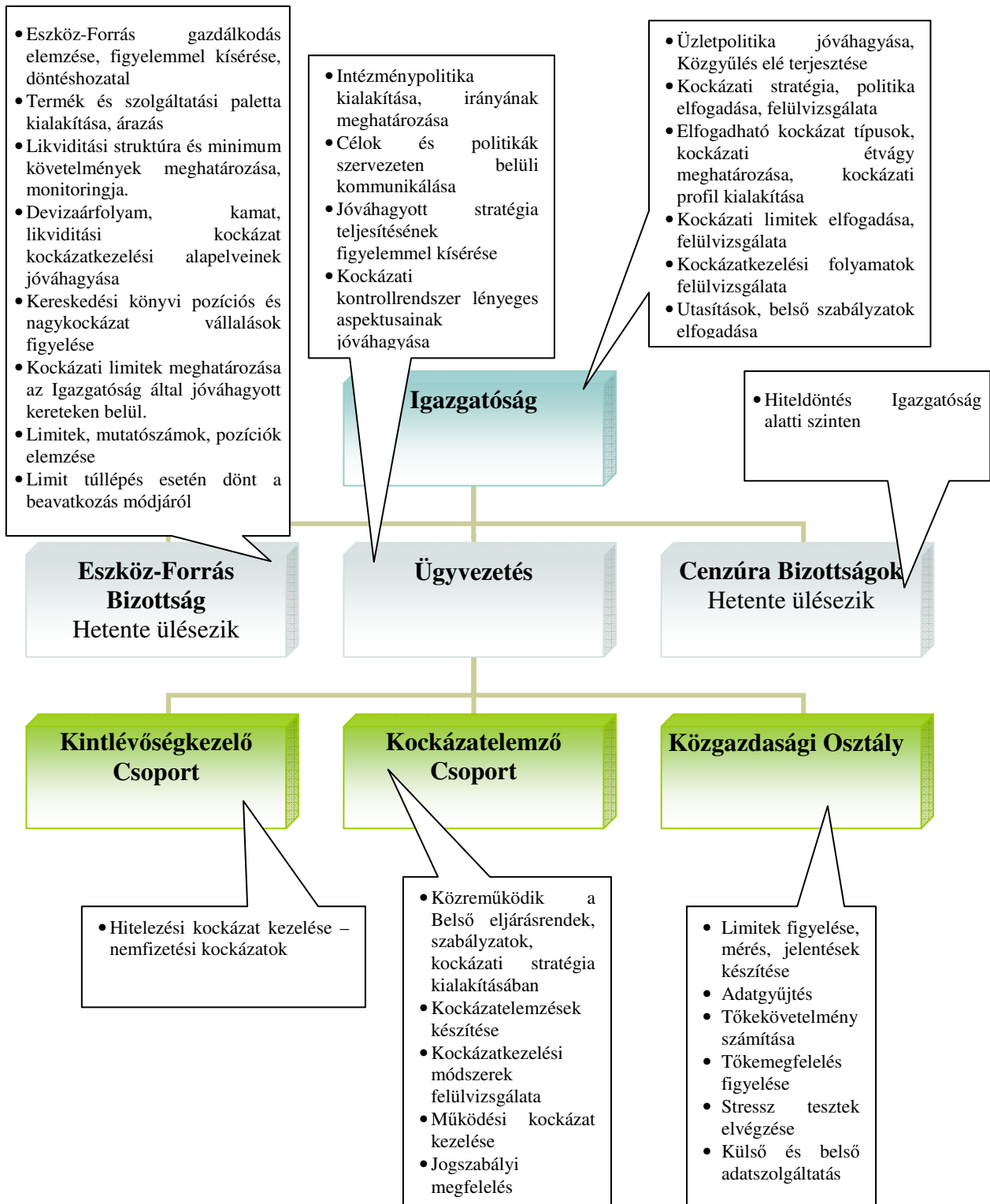
A Takarékszövetkezet a kockázatok kézbentartása érdekében a vonatkozó jogszabályok és felügyeleti ajánlások figyelembe vételével a belső védelmi vonal keretein belül kialakította compliance kultúráját, valamint belső ellenőrzési rendszert működtet.

A Takarékszövetkezet belső ellenőrzési rendszerét a folyamatba épített ellenőrzés, a vezető ellenőrzés, a vezetői információs rendszer, valamint a független belső ellenőrzési szervezet alkotja. A rendszer kiterjed a Takarékszövetkezet valamennyi szervezetének tevékenységére, beépülve a napi ügymenetbe, nyomon követhető, illetve rendszeres visszacsatolást adva a megfelelő vezetési szintnek.

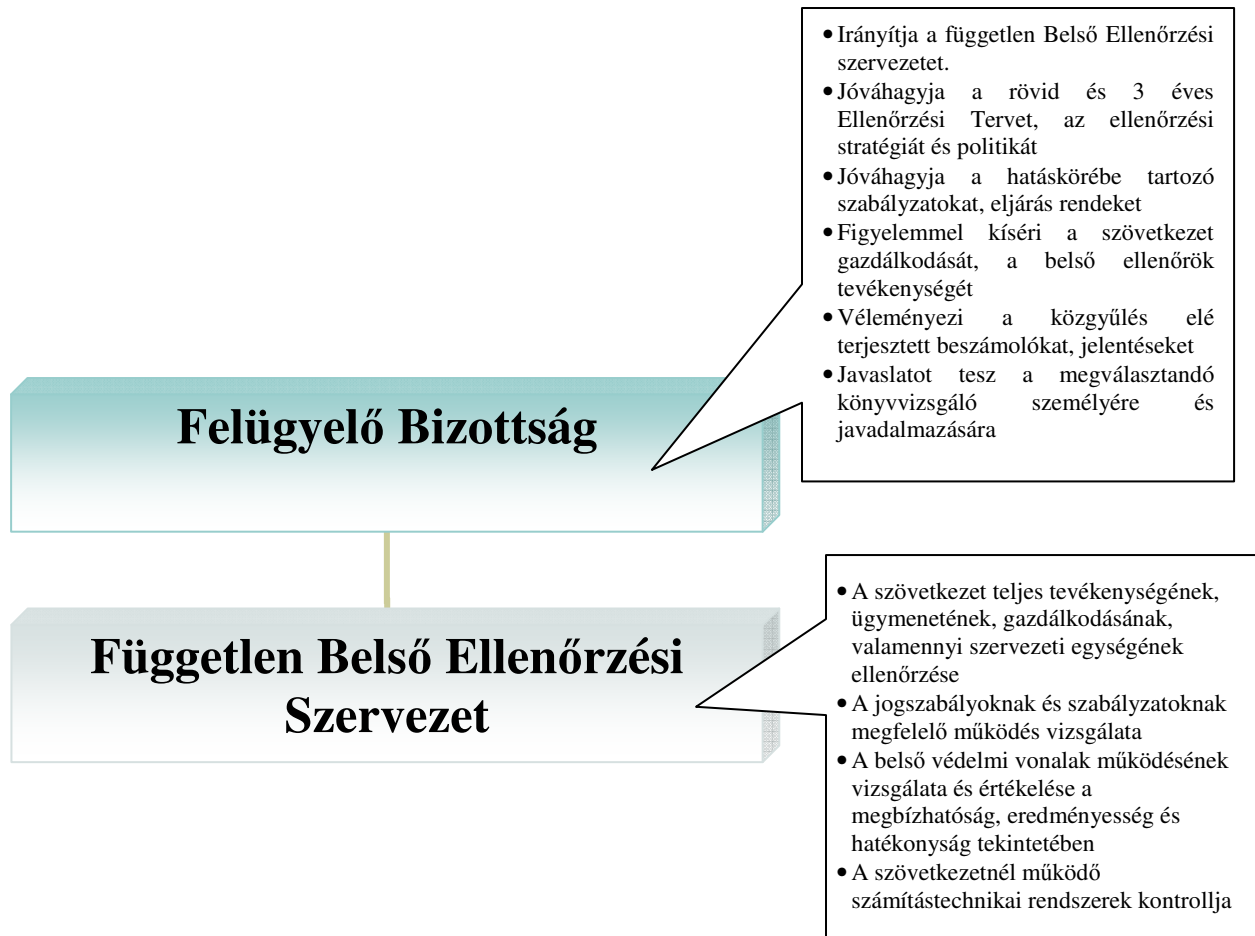
A kockázati feladatokat ellátó szervezeti egységek hatáskörét és felelősségét a Szervezeti és Működési Szabályzat valamint az egyes kockázat típusok kezelésére kialakított belső szabályozási háttér tartalmazza.

A szabályzatok jogszabályi előírásoknak és az alkalmazott gyakorlatnak megfelelő felülvizsgálatát 2010-ben folyamatosan végeztük, a szükséges módosításokat végrehajtottuk.

A kockázatok azonosítását, mérését, figyelemmel kísérését biztosító szervezeti egységek I.

A kockázatok azonosítását, mérését, figyelemmel kísérését biztosító szervezeti egységek II.

3.2.4. Kockázatomérési és jelentési rendszerek alkalmazási köre

A szabályozói és a belső tökemegfeleléséről, a releváns kockázatok alakulásáról negyedévente készül jelentés az Igazgatóságnak és a Felügyelő Bizottságnak. Az Ügyvezetés a kockázatok és a tökemegfelelés alakulását havonta követi nyomon.

A limittel kezelt kockázatok esetében 80%-os, illetve 90%-os limitterhelésnél azonnali jelzéseküldés történik a döntéshozók felé. A Közgazdasági Osztály beszámolóik, a Kockázatelemző Csoport belső kockázati jelentései, a Belső Ellenőrzés vizsgálati jegyzőkönyvek útján tájékoztatja a vezetést és a testülteket a kockázatok alakulásáról, a kockázatkezelési folyamatok felülvizsgálatának eredményéről.

A kockázatok és a tőkekövetelmény vonatkozásában külső adatszolgáltatást a PSZÁF és az OTIVA felé készítünk.

A nyilvánosságra hozatali politikát az Nyhkr.-ben foglaltak figyelembe vételével alakítottuk ki. Honlapunkon megtekinthetők a 2008. évtől az év végi állapotnak megfelelő kockázatkezeléssel és tökemegfeleléssel kapcsolatosan közzétett információk.

3.2.5. A kockázatmérséklés és a hitelkockázati fedezet alkalmazása

A Takarékszövetkezet a hitelkockázat tőkeszükségletét a legegyszerűbb megközelítésen alapuló sztenderd módszerrel számolja. A szabályozói tőkekövetelmény megállapítása során a kockázattal súlyozott kitettség értékének meghatározásakor a hitelezési kockázat csökkentésére kizárólag a Hkr-ben meghatározott feltételeknek megfelelő hitelkockázati fedezetet vesszük figyelembe.

A kockázatmérséklő eszközök közül az előre rendelkezésre bocsátott fedezeteket és az előre nem rendelkezésre bocsátott fedezeteket egyaránt alkalmazzuk.

A hitelbiztosítéki szerződésekkel szembeni általános követelmény a jogi bizonyosság, azaz a szerződés feleljen meg a jogszabályoknak, minden elemében érvényes és bírósági úton kikényszeríthető legyen. Az előre rendelkezésre bocsátott fedezeteknél követelmény, hogy a Takarékszövetkezet szükség esetén azt ésszerű időn belül tudja likvidálni, továbbá a fedezet értéke és az adós hitelminősége között korreláció nem lehet². Az előre nem rendelkezésre bocsátott fedezetek tekintetében általános követelmény a fedezetet nyújtó fél megbízhatósága.

Az ingatlannal fedezett kitettségeink tekintetében kiemelt figyelmet fordítunk az ingatlanok felülvizsgálatára. Az ingatlan értékét rendszeresen, lakóingatlanoknál nem minősülő ingatlanoknál évente egyszer, lakóingatlanoknál pedig három évente felülvizsgáljuk. Az ingatlanok értékét külső ingatlanvagyon-értékelő által adott szakvélemény alapján vesszük figyelembe. Az ingatlan fedezeti értékének megállapításánál csökkentő tételként valamennyi adott ingatlant terhelő elsőbbségi követelés, bejegyzett zálogjog levonásra kerül. További minimális elvárás – többek között – az ingatlan káresemény elleni biztosítása és a biztosítás Takarékszövetkezetre történő engedélyezése.

4. JAVADALMAZÁSI POLITIKA

A PSZÁF elnökének 1/2010. sz. ajánlását a 2010. évi javadalmazási elvek felállításakor figyelembe vettük.

Az Európai Parlament és Tanács irányelvében, a Hpt.-ben és a vonatkozó kormányrendeletben előírtak szerinti Javadalmazási politika kialakításának előkészítését megkezdtük.

5. SZAVATOLÓ TŐKÉVEL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK

A szavatoló tőke a hitelintézetnek a számviteli jogszabályok által meghatározott saját tőkéje és azok a források, amelyek a hitelintézettel, pénzforgalmi intézménnyel, elektronikuspénz-kibocsátó intézménnyel szemben fennálló követelések kielégítésébe tőkeként bevonhatók.

² Magas korreláció esetén az adós kockázati pozíciójának romlása a fedezet elértéktelenedéséhez vezethet.

A szavatoló tőke elemeinek alakulása	
A szavatoló tőke elemei	2010.12.31
Jegyzett tőke	195,600
Cégbíróságon még nem bejegyzett tőkeleszállítás	-10,200
Tőketartalék	17,892
Eredménytartalék	1 406,951
Lekötött tartalék	4,500
Általános tartalék	215,761
Általános kockázati céltartalék a korr.mfösszeg 1,25%-ig	55,765
Mérleg szerinti eredmény	115,799
Immateriális javak	-5,017
Ált. KCT adótartama	-8,922
ALAPVETŐ TŐKE	1 988,129
Alárendelt kölcsöntőke	206,978
Járulékos tőkeelemek csökkentése	-41,700
JÁRULÉKOS TŐKE	165,278
SZAVATOLÓ TŐKE	2 153,407

A Polgári Takarékszövetkezet a végzett tevékenységek kockázatának fedezetét mindenkor biztosító, megfelelő nagyságú szavatoló tőkével rendelkezik.

6. TŐKEMEGFELELÉSEL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK

6.1. A belső tőkemegfelelés értékelési folyamatának elvei és stratégiája

A Takarékszövetkezet a belső tőkemegfelelés tekintetében az integrált takarékszövetkezetek PSZÁF által jóváhagyott ICAAP módszertanát alkalmazza, egyedi limitek alkalmazásával.

A Hpt. 76/K §-a (2) szerint belső tőkemegfelelés értékelési folyamatnak arányosnak kell lenni a hitelintézet tevékenysége jellegével, nagyságrendjével és összetettségével.

A Takarékszövetkezet a Hpt. 13/C §-ában, 76/K §-ában és a 145/A §-ában szereplő arányosság elvének alkalmazása szempontjából kis intézménynek minősíti magát, mert

- nem végez bonyolult tevékenységet, termékei és szolgáltatásai a betétgyűjtési, hitelezési és pénzforgalmi szolgáltatásokhoz kapcsolódnak, származtatott ügyleteket csak fedezeti céllal alkalmaz
- termékeit és szolgáltatásait alapvetően Magyarországon nyújtja, nem végez jelentős határon átnyúló szolgáltatást
- viszonylag kis piaci részesedéssel rendelkezik,
- a Hpt. 76. § (1) bekezdésében meghatározott hitelezési, partner-, különböző típusú piaci és működési kockázatok minimális tőkekövetelményének számításához nem alkalmaz a Felügyelet által jóváhagyott, a vonatkozó külön kormányrendeletekben meghatározott fejlett módszereket.

A Takarékszövetkezet a tőkemegfelelés megfelelőségére belső értékelési folyamattal rendelkezik.

A tőke megfelelés belső értékelési folyamata kiterjed a Takarékszövetkezet minden lényeges kockázatára, a kockázatok mérésére, kezelésére, figyelésére és jelentésére, valamint a kockázatok fedezéséhez szükséges tőke meghatározására, folyamatos meglétének az ellenőrzésére és a tőke megfelelés jelentésére, az 1. pillér alatti minimális tőkekövetelmény és a belső tőkeszükséglet összehasonlítására.

A Takarékszövetkezet belső tőkeértékelési folyamata az alábbi elemekből áll:

1. Kockázati stratégia meghatározása
2. Lényeges kockázatok meghatározása, a kockázatok mérése, kezelése, figyelése, a kapcsolódó tőkeszükséglet meghatározása és az ezekkel kapcsolatos jelentések
3. Tőke tervezés - a minimális szabályozási tőkekövetelmény meghatározása, a lényeges kockázatok belső tőkeszükségletének összegzése és összehasonlítása a minimális tőkekövetelménnyel, a tőkepuffer mértékének a meghatározása és összehasonlítása a Takarékszövetkezet rendelkezésére álló tőkével.

A belső tőkeszámítás folyamata a következő:

A belső tőkeszámítás során a következő kockázattípusokra meghatározzuk a minimális tőkeszükséglet nagyságát:

1. Hitelezési kockázat
2. Piaci-devizaárfolyam kockázat
3. Piaci-kereskedési könyvi kockázat
4. Működési kockázat
5. Likviditási kockázat
6. Koncentrációs kockázat
7. Nem kereskedési könyvi kamatkockázat
8. Országkockázat

A Takarékszövetkezet a számszerűsített belső tőkeszükségleten felül minimálisan tartandó tőkepuffert határoz meg az alábbi kockázatokra stressz tesztek segítségével:

9. Hitelkockázat
10. Koncentrációs kockázat
11. Devizaárfolyam
12. Kamatkockázat
13. Likviditási kockázat

A Hpt. 145/A. §-ban leírt felügyeleti felülvizsgálat elvárásaira való felkészülés érdekében a Takarékszövetkezet évente egyszer – az éves üzleti terv és tőke tervezés keretében – kockázati önértékelést végez, melynek alapján meghatározza a következő évre vonatkozó tőkepuffer értékét.

6.2. Kockázati kategóriák tőkekövetelménye kitettségi osztályonként

adatok millió Ft-ban

Kitettségi osztály	Tőke- követelmény	Kockázattal súlyozott eszközérték	Nettó Kitettségek* Mérlegtétel	Kitettségek Mérlegen kívül
Központi kormányok és központi bankok			5 355,895	
Regionális kormányok vagy helyi önkormányzatok	28,661	358,266	329,644	125,108
Hitelintézetek és befektetési vállalkozások	110,101	1 376,257	7 206,030	
Vállalkozások	89,558	1 119,485	1 386,740	131,817
ebből: KKV követelések	89,239	1 115,484	1 382,739	131,817
Lakosság	219,664	2 745,801	4 043,448	1 741,431
ebből: KKV követelések	119,866	1 498,327	2 674,743	1 010,904
Ingatlannal fedezett kitettségek	251,748	3 146,849	7 931,950	381,906
Lejárt tételek	266,438	3 330,470	3 044,397	0,002
Kollektív befektetési formában fennálló kitettség			181,088	
Egyéb eszközök	111,441	1 393,017	1 643,751	
Összesen	1 077,611	13 470,145	31 122,943	2 380,264

*Nettó kitettség: Értékvesztéssel és céltartalékkal csökkentett bruttó érték

6.3. Hitelezési és felhígulási kockázatok

6.3.1. Késedelmesnek minősített tételek belső szabályzatban való megközelítése

A hitelintézetek kintlévőségei, befektetése, követelés fejében kapott készletei és mérlegen kívül vállalt kötelezettségei minősítését (értékelését) és az azok után elszámolt értékvesztés és céltartalék meghatározását a 2000. évi C. törvény (a továbbiakban Szvt), az 1996 évi CXII. törvény (Hpt.), valamint a 250/2000. (XII.24.) Kormányrendelet tartalmazza.

A Takarékszövetkezet az „Egyes kintlévőségek, befektetések, követelés fejében kapott készletek és mérlegen kívüli kötelezettségek értékelésének sajátos szabályai” című szabályzatában - a Számviteli politika mellékleteként – határozza meg annak címében foglalt kitettségek értékelésének sajátos szabályait és az ezek alapján meghatározott értékvesztéssel és céltartalékképzéssel szembeni követelményeket.

Takarékszövetkezetünk a tételek minősítését negyedévente végzi a következő alapelvek szerint:

1. A kintlévőségek **nem egyszerűsített** egyedi minősítése során, a várható veszteség meghatározásakor az adott kintlévőségen túl **az ahhoz kapcsolódó** kamat- és

kamatjellegű bevételekre irányuló aktív időbeli elhatárolások és mérlegen kívüli követelések (függő kamatok) összegét is figyelembe kell venni.

2. A Takarékszövetkezet nem alkalmaz csoportos értékelést.
3. Az egyszerűsített egyedi minősítés egyetlen szempontjaként a fizetési késedelem napszámát kell figyelembe venni.
4. Az egyszerűsített egyedi minősítést a kisösszegű kintlévőségek esetében kell alkalmazni. Kisösszegűnek tekintendő az eszközminősítés időpontjában 8.000.000,- forintot meg nem haladó, egy szerződésből eredő kintlévőség és mérlegen kívüli kötelezettség.
5. Problémamentesnek
 - a) a törlesztési határidővel rendelkező tételek közül csak az minősíthető, amelyről dokumentálhatóan valószínűsíthető, hogy az megtérül, illetve a Takarékszövetkezetnek veszteséggel nem kell számolnia, vagy tőke-, illetve kamattörlesztésének, vagy egyéb törlesztési kötelezettségének fizetési késedelme a tizenöt napot, lakossági hitelek esetében a harminc napot nem haladja meg és az e miatt valószínűsíthető veszteséget a rendelkezésre álló fedezet értéke teljes mértékben fedezi;
 - b) a törlesztési határidővel nem rendelkező tételek közül csak azok minősíthetők, amelyekkel kapcsolatosan a jövőben veszteség bekövetkezése a rendelkezésre álló adatok alapján dokumentáltan nem valószínűsíthető, vagy valószínűsíthető veszteség, de azt a rendelkezésre álló fedezet értéke teljes mértékben fedezi.

Nem lehet problémamentesnek minősíteni a tételt, amennyiben

- a) a Takarékszövetkezetnek tudomása van arról, hogy az ügyfél vagy a partner vagy az értékpapír kibocsátója olyan – Hpt. szerinti – ügyfélcsoport tagja, amely esetében a tulajdoni, illetve az üzleti kapcsolat szorossága azt eredményezheti, hogy a csoport bármelyik tagja pénzügyi pozíciójának romlása veszélyezteti az adós határidőben történő törlesztési képességét. A csoport bármely tagjával szemben fennálló követelés törlesztésében tizenöt napon túli késedelem következett be, és ezen körülmények miatt várhatóan bekövetkező veszteséget a rendelkezésre álló fedezet értéke nem fedezi, vagy
- b) a Takarékszövetkezetnek az ügyféllel, szemben több jogcímen is van követelése, valamint az adós valamely törlesztési kötelezettségének nem képes eleget tenni és ezen körülmények miatt várhatóan bekövetkező veszteséget a rendelkezésre álló fedezet értéke nem fedezi, vagy
- c) az ügyfél, illetve a partner problémáinak, hitelképességének romlása miatt olyan jelleggel módosítani kellett a kockázatvállalásra vonatkozó szerződést, hogy annak következtében a követelés kimeríti a vonatkozó Kormányrendelet szerinti átstrukturált hitel (követelés) fogalmát (a kivételek figyelembe vételével).

Külön figyelendő kategóriába sorolandók alapvetően

azok a kintlévőségek és mérlegen kívüli kötelezettségek, amelyekkel kapcsolatosan – a Takarékszövetkezet birtokába került információ alapján – a minősítés időpontjában minimális mértékű veszteség (legfeljebb a tétel bekerülési értékének, illetve törlesztésekkel csökkentett bekerülési értékének, a mérlegen kívüli kötelezettség nyilvántartási értékének 10%-ban) valószínűsíthető, amely

miatt az adott tétel az általánostól eltérő kezelést igényel, feltéve, hogy a rendelkezésre álló fedezet értéke a veszteségre nem nyújt fedezetet.

Átlag alattinak minősülnek alapvetően azok a tételek, amelyek

a rendelkezésre álló információk alapján a szokásosnál magasabb kockázatúnak minősülnek, várható veszteségük nem haladja meg a tétel bekerülési értékének, illetve törlesztésekkel csökkentett bekerülési értékének, a mérlegen kívüli kötelezettség nyilvántartási értékének 30%-át és azt a rendelkezésre álló fedezet értéke nem fedezi.

Kétesnek minősülnek alapvetően

azok a tételek, amelyek esetében a törlesztési késedelem tartós (legalább kilencven napot meghaladó) vagy rendszeres és egyértelműen megállapítható, hogy a Takarékszövetkezetnek – a teljes kintlévőségre vetítve – 30%-os mértéknél várhatóan nagyobb veszteséget okozna, amelyre a rendelkezésre álló fedezet értéke nem nyújt fedezetet.

A peresített követeléseket, illetve a peres ügyekhez kapcsolódó függő kötelezettségeket a peresélyek alapján kell minősíteni. A peresélyekről a Kintlévőségkezelő Csoport munkáját – megbízási jogviszony alapján - segítő ügyvéd jogosult nyilatkozni.

Rosznak minősülnek alapvetően azok a tételek, amelyek esetében

- a) a keletkező veszteség az adott tétel bekerülési értéke (illetve törlesztéssel csökkentett bekerülési értéke), illetve mérlegen kívüli kötelezettség esetében annak nyilvántartási értéke hetven százalékát előreláthatóan meghaladja, az adós törlesztési kötelezettségének többszöri felszólítás után sem tesz eleget és a veszteség összegét a rendelkezésre álló fedezet értéke nem fedezi, vagy
 - b) az ügyfél partner ellen felszámolási eljárás indult meg (kivéve azokat a követeléseket, amelyek a felszámolási eljárás során keletkeztek) és az a) pont szerinti mértékű veszteség valószínűsíthető, amelyet a rendelkezésre álló fedezet értéke nem fedez.
6. A **nem egyszerűsített** egyedi minősítés alkalmazásakor az adott kintlévőségre ténylegesen kiszámított, nem fedezett várható veszteség kintlévőséghez viszonyított aránya alapján (azt alkalmazva) kell az értékvesztést (cél tartalékot) megképezni és az adott tételt a megfelelő eszközminősítési kategóriába besorolni.
 7. A mérlegtételhez kapcsolódó mérlegen kívüli kötelezettségek (pl. hitelkeretek ki nem folyósított része) cél tartaléka meghatározásához a kapcsolódó mérlegtételhez meghatározott értékvesztési arányt kell alkalmazni.

6.3.2. **Értékvesztések elszámolásának és visszairásának, céltartalékok képzésének és felhasználásának meghatározása**

Az értékvesztés, illetve a kockázati céltartalék értékelés időpontjában szükséges szintjét, a minősítési kategóriákba történő besorolással az adott kintlévőséghez, befektetéshez, követelések fejében kapott készlethez vagy mérlegen kívüli kötelezettséghez egyedi elszámolás, illetve képzés esetén, a súlysávon belül hozzárendelt mérték, egyszerűsített elszámolás, illetve képzés esetén a tételesen (konkrétan) hozzárendelt százalékos mérték határozza meg.

Az elszámolt értékvesztés és a megképzett céltartalék szintjét a Takarékszövetkezet a minősítéssel együtt negyedévente felülvizsgálja.

Az értékvesztés, illetve annak visszairása, vagy a céltartalék-képzés, felszabadítás, illetve felhasználás meghatározásánál alapvetően a várható megtérülést, illetve a veszteségjellegű jövőbeni fizetési kötelezettséget kell figyelembe venni. A várható megtérülés meghatározásánál tekintettel kell lenni a veszteség valószínűségére és nagyságára, a megtérülés valószínűségére, valamint az ügylet minősítési kategóriájára és a befolyó pénzbevételre vonatkozó számviteli előírásokra.

A minősítés során az alábbi, a 250/2000. (XII.24.) Korm. r. 7. sz. melléklet II. fejezet (2) bekezdésben meghatározott 5 egyedi eszközminősítési kategóriát és az azokhoz rendelt értékvesztési (céltartalék képzési) szinteket kell alkalmazni.

A nem egyszerűsített egyedi eljárás során

• Problémamentes	0%
• Külön figyelendő	1-11%
• Átlag alatti	11-30%
• Kétes	31-70%
• Rossz	71-100%

Az egyszerűsített egyedi minősítés során

• Problémamentes	0%
• Külön figyelendő	5%
• Átlag alatti	20%
• Kétes	50%
• Rossz	100%

6.3.3. Számviteli beszámítások utáni kitettség értékek hitelezési kockázat-mérséklés figyelembevétele előtti összege, s azok átlagos értéke kitettségi osztályonként

adatok millió Ft-ban

Kitettségi osztály	Összes B ⁰ kitettség	Darabszám	Kitettség értékek átlagos értéke
Központi kormányok és központi bankok	5 355,895	12	446,325
Regionális kormánnyal vagy helyi önkormányzattal szembeni kitettség	454,752	14	32,482
Hitelintézetek és befektetési vállalkozások	7 206,030	8	900,754
Vállalkozással szembeni kitettség	1 518,986	74	20,527
Lakossággal szembeni kitettség	5 803,582	13 908	0,417
Ingatlannal fedezett kitettség	8 316,456	1 497	5,555
Késedelmes tétel	3 824,796	2 251	1,699
Kollektív befektetési formában fennálló kitettség	181,088	1	181,088
Összesen	32 661,585	17 753	1 588,847

6.3.4. Kitettségek gazdasági ágazatbeli megoszlása

adatok millió Ft-ban

Ágazat	Végleges kitettségi osztályok (CRM figyelembevételel)					
	Központi kormányok és központi bankok	Regionális kormánnyal, helyi önkormányzattal szembeni kitettség	Vállalkozás	Lakosság	Ingatlannal fedezett	Késedelmes tételek
Mezőgazdaság	260,081		115,128	623,764	720,747	364,608
Feldolgozó ipar	134,321		124,608	267,388	492,853	170,398
Energia ipar				0,005	17,670	0,006
Építőipar	165,669		71,141	135,686	406,173	529,642
Kereskedelem, jármű	258,985		289,889	342,831	556,700	310,255
Szálláshely, vendéglátás	29,411		0,293	29,825	142,494	166,460
Szállítás, raktározás	100,424		94,838	130,259	86,636	9,586
Pénzügyi tevékenység	5636,826		20,000	13,017	10,257	56,116
Ingatlanügy, gazdasági szolg.	156,124		427,123	225,853	518,187	199,697
Közigazgatás		454,752		12,819	3,636	
Oktatás	0,465			1,493	11,934	0,002
Egészségügyi, szoc. szolg.	12,223			9,156	16,209	6,584
Egyéb közösségi, személyi	28,399		28,619	15,815	189,967	129,391
Lakosság				2 698,473	4 985,067	997,537
Összesen	6 782,928	454,752	1 171,639	4 506,384	8 158,530	2 940,282

6.3.5. Kitettségek hátralévő futamidő szerint

adatok millió Ft-ban

Végleges kitettségi osztályok (CRM figyelembevételével)	Hátralévő futamidő			Összesen
	0-1 év	1-5 év	5 éven túl	
Központi kormányok és központi bankok	1771,193	4961,310	50,425	6 782,928
Regionális kormányokkal vagy helyi önkormányzattal szembeni kitettség	321,861	74,761	58,130	454,752
Hitelintézetek és befektetési vállalkozások	7292,962		13,000	7 305,962
Vállalkozással szembeni kitettség	273,388	329,868	568,383	1 171,639
Lakossággal szembeni kitettség	1013,691	2468,172	1024,521	4 506,384
Ingatlannal fedezett kitettség	1022,767	1873,250	5262,513	8 158,530
Késedelmes tétel	1290,354	541,238	1108,690	2 940,282
Kollektív befektetési formában fennálló kitettség			181,088	181,088
Összesen	12 986,216	10 248,599	8 266,750	31 501,565

6.3.6. Késedelmes és hitelminőség-romlást szenvedett kitettségek

adatok millió Ft-ban

Hitelminőség-romlást szenvedett kitettségek értékvesztése	Értékvesztés				
	Nyitó	Képzés	Visszaírás	Devizaárf. vált. hatása	Záró
Nemzetgazdasági ágazat					
Mezőgazdaság	27,715	4,680	23,676		8,719
Feldolgozó ipar	32,347	2,414	0,060		34,701
Energia ipar	0,000	0,003			0,003
Építőipar	34,400	46,932	13,401	0,503	68,434
Kereskedelem,jármű	59,308	51,826	11,178	3,519	103,475
Szálláshely,vendéglátás	19,675	3,236	11,039		11,872
Szállítás, raktározás	3,590	7,616	2,442		8,764
Pénzügyi tevékenység	0,030	4,642	0,003		4,669
Ingatlanügy, gazdasági szolg.	48,755	39,465	16,270	2,588	74,538
Oktatás	0,087	0,020	0,001		0,106
Egészségügyi ,szoc.szolg.	0,060		0,061		-0,001
Egyéb közösségi,személyi	3,670	0,363	0,870	0,134	3,297
Egyéb nem besorolt	329,013	202,460	63,048	10,350	478,775
Összesen	558,650	363,657	142,049	17,094	797,352

Hitelminőség-romlást szenvedett kitétségek céltartaléka	Céltartalék			
	Nyitó	Képzés	Visszaírás	Záró
Nemzetgazdasági ágazat				
Mezőgazdaság				
Feldolgozó ipar				
Energia ipar				
Építőipar				
Kereskedelem,jármű				
Szálláshely,vendéglátás				
Szállítás, raktározás				
Pénzügyi tevékenység				
Ingatlanügy, gazdasági szolg.				
Oktatás				
Egészségügyi ,szoc.szolg.				
Egyéb közösségi,személyi				
Egyéb nem besorolt	2,546	3,175	0,943	4,778
Összesen	2,546	3,175	0,943	4,778

6.3.7. Kitétségek országonkénti megbontásban

Takarékszövetkezetünk határon átnyúló tevékenységet nem folytat.

7. SZTENDERD MÓDSZER

Takarékszövetkezetünk a hitelezési kockázat tőkekövetelményét a Hpt. 76/A.§ alapján sztenderd módszer szerint, a hitelezési kockázat-mérséklés hatásának számítását a sztenderd módszer szerint, illetve a pénzügyi biztosítékok egyszerű módszere szerint számítja ki.

A sztenderd módszer alkalmazásánál a kockázattal súlyozott kitétség érték meghatározásához minden kitétséget a Hkr.-ben meghatározott kitétségi osztályok valamelyikébe soroljuk be.

A kitétségek besorolásánál figyelembe vesszük a Hkr.-ben foglaltakat, a PSZÁF-nak szolgáltatandó adatokra vonatkozó PM rendelet előírásait, a PSZÁF-nak az adatszolgáltatással kapcsolatosan nyilvánosságra hozott útmutatásait, állásfoglalásait, iránymutatásait.

A központi kormányzatnak és a központi banknak van elismert külső hitelminősítő szervezet általi hitelminősítése. A további kitétségi osztályokhoz rendelt kockázati súlyok meghatározása ennek következménye.

A Takarékszövetkezet szabályozói tőkekövetelménye és tőkemegfelelése

adatok millió Ft-ban

Megnevezés	2010.12.31
Szavatoló tőke	2 153,407
Kockázattal súlyozott kitettség értéke	13 470,145
Tőkekövetelmény	1 340,760
Hitelezési kockázatra	1 077,611
Működési kockázatra	251,971
Devizaárfolyam kockázatra	0
Ker. könyvvi. Értékpapír	11,149
Ker.könyvvi. Részvény	0,029
Tőkemegfelelési mutató I. pillér alatt	12,85%
Tőkemegfelelési index	160,61%

A tőkemegfelelés számításánál a tőkemegfelelés a kockázatok fedezésére figyelembe vehető szavatoló tőke és a kockázatok minimális tőkekövetelményének a különbsége, a tőkemegfelelési index pedig a kettőnek a hányadosa. A tőkemegfelelési mutató pedig a tőkemegfelelési index 8 %-a.

8. HITELEZÉSI KOCKÁZAT-MÉRSÉKLÉS

8.1. A mérlegen belüli és kívüli nettósításra alkalmazott szabályzatok főbb elvei

A Takarékszövetkezet mérlegen belüli és kívüli nettósítást nem alkalmaz.

8.2. A biztosítékok értékelésére és kezelésére szolgáló szabályzatok főbb elvei

A kockázatvállalás során a Takarékszövetkezet elsődlegesen az adott ügyletből való megtérülés kockázatát vizsgálja és méri fel, ugyanakkor elengedhetetlen, hogy az adott ügylet mögött álló biztosítékok minden esetben fedezetet nyújtsanak a tőkekövetelésre, valamint a járulékos költségekre.

A hitelintézet fedezetként nem fogadhatja el:

- a saját maga által kibocsátott, tagsági jogokat megtestesítő értékpapírt,
- a hitelintézettel szoros kapcsolatban álló vállalkozás által kibocsátott, tagsági jogokat megtestesítő értékpapírt,
- a hitelintézet vagy az összevont alapú felügyelet alá tartozó hitelintézettel szoros kapcsolatban álló vállalkozás Gt.-ben meghatározott minősített többséget biztosító befolyása alatt álló részvénytársaság részvényét,

Kockázatvállalási ügyletek fedezete céljából csak olyan - az ügyfél, vagy annak javára harmadik személy által - felajánlott biztosíték fogadható el, amely(nek)”

- a) fizikai megléte (hozzáférhetősége, tárolási helye, stb.), jogi státusza hitelt érdemlő dokumentumokkal alátámasztott és ellenőrizhető,
- b) biztosíték a biztosítéknyújtó személy tulajdonában van, vagy azzal szabadon rendelkezhet, valamint a biztosíték eredete, továbbá pertől, tehertől és igényektől mentessége igazolt
- c) tényleges értékkel bír, vagy értéke megállapítható és bizonyítható,
- d) biztosíték mobilizálható, valós piaccal rendelkezik, értékesíthető vagy értékesítésének feltételei megteremthetők.

A felajánlott biztosítékok elfogadhatóságát még a befogadásuk előtt meg kell vizsgálni.

Nem fogadhatók el biztosítékként olyan vagyoni eszközök (azok az ingóságok, vagy ingatlanok), amelyek

- törvényi rendelkezések tilalma szerint nem képezhetik szokásos kereskedés tárgyát (pl. fegyverek, drogok, stb.);.
- forgalmi értéke piaci átlagár, hivatalos árjegyzék stb. hiányában egyedi jellegű, az átlagosnál kockázatosabb mobilizálhatóság és a kalkuláció nehézsége miatt kellő biztonsággal nem állapítható meg.
- nem vehető figyelembe azon biztosíték, amelyet az ügyfél vagy harmadik személy már más jogügylet biztosítékául adott, ide nem értve az ingatlanra vonatkozó jelzálogjoggal terhelt zálogtárgyat.

Garancia vagy készfizető kezességvállalás, illetve óvadékba helyezett értékpapír esetén a fedezet értékelésénél a garantőr, vagy készfizető kezes minősítését és az értékpapír piaci értékét kell alapul venni, illetve az értékpapír kibocsátójának minősítése is figyelembe vehető. Ha a garancia vagy készfizető kezességvállalás nem biztosítja a teljes kockázatvállalást, a további fedezetek értékelésénél figyelembe kell venni, hogy a garancia vagy készfizető kezességvállalás érvényesítése esetén a további biztosítékból való megtérülésnél a garantőr, illetve a készfizető kezességvállaló a hitelintézettel a követelés arányában osztozik.

8.3. Az elismert biztosítékok fő típusai

A Takarékszövetkezet által elfogadott biztosítékok:

A.) Dologi biztosítékok:

- Óvadék
- Zálogjog
 - Az önálló zálogjog
 - A jelzálog
 - Keretbiztosítéki jelzálog
 - Ingatlant terhelő jelzálogjog
 - Ingó jelzálogjog
 - Követelést vagy jogot terhelő zálogjog
 - Közraktárjegyen alapított zálogjog
 - Vagyont terhelő jelzálogjog
- Kézi zálogjog

B.) Személyi biztosítékok

- Kezesség
 - Egyszerű kezesség
 - Készfizető kezesség
- Garancia
 - Bankgarancia
 - Állami garancia
 - Garanciaszervezetek kezességvállalása

C.) Egyéb mellékkötelezettségek

- Árbevétel engedményezés
- Munkabér, (nyugdíj) engedményezése
- Életbiztosítások engedményezése
- Vagyonbiztosítás engedményezése

D.) Egyéb biztosítékok

- Opció (Vételi jog)
- Komfort levél
- Azonnali beszédési megbízás

A biztosítékokra vonatkozó jogi és alkalmazási szabályokat a Takarékszövetkezet Fedezetértékelési Szabályzata tartalmazza.

A fedezetek vonatkozásában megkülönböztetünk a hitelezési kockázat kezeléséről és a tőkekövetelményről szóló 196/2007. (VII.30.) Korm. rendelet által a sztenderd módszert használó hitelintézetekre vonatkozó, tőkekövetelmény szempontjából befolyással bíró fedezeteket. Ezen fedezetek egyrészt a kitettség tőkekövetelmény tekintetében meghatározott súlyát határozzák meg:

- a) ingatlannal fedezett kitettségek,
 - lakóingatlannal fedezett kitettségek
 - egyéb ingatlannal fedezett kitettségek

másrészt a hitelezési kockázat tőkekövetelményét csökkentő tényezők, amelyek a következők lehetnek:

- b) előre rendelkezésre bocsátott fedezetek,
 - pénzügyi biztosítékok – óvadék
 - készpénz
- c) előre nem rendelkezésre bocsátott fedezetek.
 - garancia, készfizető kezesség
 - központi kormányzat viszontgaranciája

A tételek számviteli szempontból való minősítése során a fedezetként figyelembe vehető biztosítékok (ingó és ingatlan vagyontárgyak, immateriális javak), valamint jogi kikötések és szerződések nem feltétlenül felelnek meg a hitelezési kockázat kezeléséről és tőkekövetelményéről szóló kormányrendeletben meghatározott, hitelkockázat-mérséklés során figyelembe vehető hitelkockázati fedezeteknek.

A Takarékszövetkezet üzleti döntéseinél törekszik a tőkekövetelmény csökkentésére lehetőséget adó fedezetek alkalmazására.

8.4. Garanciák, kezességvállalások

Takarékszövetkezetünk hitelmérséklő biztosítékként a Garantiqa Hitelgarancia Zrt. és az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány által nyújtott garanciákat veszi figyelembe.

A garanciát nyújtók és kezességet vállalók, valamint azok hitelminősítési kategóriája a Hkr. 108§ (1) bekezdése szerinti bontásban.

adatok millió Ft-ban

Hitelkockázat-mérséklés	Kitettség nettó értéke	Előre nem rendelkezésre bocsátott fedezetek		Előre rendelkezésre bocsátott fedezetek		CRM helyettesítő hatások a kitettségre		Nettó kitettség a CRM figyelembevételével
		Garanciák	Hitelderivatívák	Pénzügyi bizt.: Egyszerű módszer	Egyéb előre rend. bocs. fedezetek	Kiáramló helyettesített tételek	Beáramló helyettesítő tételek	
Központi kormányok és központi bankok	5 355,895						1 427,033	6 782,928
Regionális kormányok vagy helyi önkormányzatok	454,752							454,752
Hitelintézetek és befektetési vállalkozások	7 206,030						99,932	7 305,962
Vállalkozások	1 518,557	175,827		171,383		-347,210	0,292	1 171,639
Lakosság	5 784,879	1 113,437		165,058		-1 278,495		4 506,384
Ingatlannal fedezett kitettségek	8 313,856	133,875		21,451		-155,326		8 158,530
Késedelmes tételek	3 044,399	104,117				-104,117		2 940,282
Kollektív befektetési formában fennálló kitettség	181,088							181,088
Egyéb eszközök	1 643,751						357,891	2 001,642
Összesen	33 503,207	1 527,256	0,000	357,892	0,000	-1 885,148	1 885,148	33 503,207

Kezességet vállalók hitelminősítési kategóriája 2010. december 31-én					
Garanciát nyújtó megnevezése	Minősítési kategória				
	1	2	3	4	5
	(AAA - AA ⁻)	(A ⁺ - A ⁻)	(BBB ⁺ - BBB ⁻)	(BB ⁺ - BB ⁻)	(CCC ⁺ - CCC ⁻)
Központi kormány, központi bank			X		

9. KERESKEDÉSI KÖNYVI TÉTELEK

Takarékszövetkezetünk a mérleg, illetve mérlegen kívüli tételeit a kamat-, és részvénykockázatok tekintetében megkülönbözteti aszerint, hogy az a kereskedési könyvbe, illetve nem-kereskedési könyvbe tartozik. Devizakockázat tekintetében ilyen megkülönböztetést nem alkalmaz.

A kereskedési könyvben kamat- és részvénykockázat egyaránt megtalálható, míg a nem kereskedési könyvben csak kamatkockázat szerepel.

A Takarékszövetkezet árupozícióval (mint a piaci kockázat egyik altípusával) nem rendelkezik, és nem is fog a jövőben áru pozíciót eredményező ügyleteket végezni.

A Takarékszövetkezet a Takarékszövetkező Zrt-nek portfóliókezelésre átadott értékpapírokat – PSZÁF értelmezésnek megfelelően – kereskedési célú pozícióként kereskedési könyvben nyilvántartja.

A Takarékszövetkezet a kereskedési könyvi pozíciókat naponta értékeli.

A Takarékszövetkezet a kereskedési könyvben nyilvántartott értékpapírokat a Kkr. 5. § szerint értékeli, azaz:

- A tőzsdén forgalmazott értékpapírokat, az állampapírok kivételével, a tőzsde által közzétett utolsó ismert záróárfolyamon értékeli. (Kkr. 5. §. (1) bekezdés)
- Magyar Állam által belföldön kibocsátott állampapírokat az ÁKK Zrt. által nyilvánosságra hozott referencia árfolyamon értékeli. (Kkr. 5. §. (2) bekezdés)
- A Magyar Nemzeti Bank által belföldön kibocsátott kötvény árfolyamát a lejáráthoz legközelebb eső lejáratú - Magyar Állam által belföldön kibocsátott - két állampapír árfolyamának arányosításával határozza meg. (Kkr. 5. §. (3) bekezdés)
- A három hónapnál rövidebb hátralévő futamidővel rendelkező állampapírok és MNB által belföldön kibocsátott kötvények esetében a 3 hónapos ÁKK referenciahozamot alkalmazza. (Kkr. 5. §. (4) bekezdés)
- A tőzsdén nem forgalmazott befektetési jegyet az utolsó közzétett nettó eszközértéken értékeli. (Kkr. 5. §. (5) bekezdés)

A Takarékszövetkezet az olyan kereskedési könyvi pozíciók értékelésénél, amelyhez a magyar állampapír hozamgörbe használata szükséges, a Takarékbank által használt VARITRON rendszerben alkalmazott hozamgörbe számítását alkalmazza.

A pozíciókockázatra vonatkozó tőkekövetelmény számítása a Kkr. szerinti ún. sztenderd módszer szerint, az általános kamatkockázat tőkekövetelményének kiszámítása lejárat alapú megközelítéssel történik.

Kereskedési könyvi pozíciók tőkekövetelménye 2010. december 31.

	adatok millió Ft-ban
Hitelviszony megtestesítő értékpapírok	11,149
Részvények	0,029

10. KERESKEDÉSI KÖNYVBEN NEM SZEREPLŐ RÉSZVÉNYEK

A Takarékszövetkezet a kereskedési könyvben nem szereplő részvények, részesedések között az üzletpolitikai céllal vásárolt, tartós tulajdoni részesedést biztosító befektetéseket tartja nyilván.

A Takarékszövetkezet tulajdonában lévő nem kereskedési könyvi részvények mérleg szerinti értéke:

	adatok millió Ft-ban
Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt	127,165
Banküzlet Zrt	0,300
Garantiqa Hitelgarancia Zrt	0,150
BHP-9 Zrt	4,900
összesen	132,515

11. KERESKEDÉSI KÖNYVBEN NEM SZEREPLŐ POZÍCIÓK KAMATKOCKÁZATA

A kamatkockázat a piaci kamatláb változásának a Takarékszövetkezet pénzügyi helyzetére, kamateredményére gyakorolt lehetséges hatása. A kamatkockázat annak a jelenlegi, illetve jövőbeni kockázata, hogy a Takarékszövetkezet nyeresége (közvetve a tőkéje) csökken vagy teljes mértékben elvesz a piaci kamatlábak, hozamok szintjének, arányainak változásából eredően.

A Takarékszövetkezet a nem-kereskedési könyvi kamatkockázat mérését negyedévente az ún. duration gap – a sztenderd kamatláb sokkokat feltételező - elemzés módszertanával végzi.

A számítás kiterjed minden devizanemre, amelyekben denominált, a nem-kereskedési könyvben nyilvántartott eszközeinek, forrásainak és mérlegén kívüli ügyleteinek összege meghaladja a mérlegfőösszeg 5 %-át.

A duration gap elemzésnél (stressz tesztnél) a Takarékszövetkezet vizsgálja a hozamgörbe 200 bázispontos párhuzamos eltolásának hatását.

A nem-kereskedési könyvi kamatkockázat (stressz teszt eredmény) összegét viszonyítva a pénzügyi és befektetési szolgáltatási tevékenység fedezetére szolgáló szavatoló tőkéhez a 2009. december 31-i értéke 7,18%.

12. MŰKÖDÉSI KOCKÁZAT

Takarékszövetkezetünk a működési kockázat tőkekövetelményét a Hpt. 76/J.§ szerint az alapmutató módszerével számítja ki.

Az alapmutató módszere alapján, a működési kockázat tőkekövetelménye, a működési kockázat kezeléséről és tőkekövetelményéről szóló 200/2007. (VII.30.) Korm.rendeletben meghatározott irányadó mutató tizenöt százaléka.

Az irányadó mutató és ennek megfelelően a működési kockázat tőkekövetelménye a könyvvizsgáló által hitelesített éves beszámoló részét képező eredménykimutatás alapján került meghatározásra.

adatok millió Ft-ban

Működési kockázat tőkekövetelményének meghatározása	Összeg
A tárgyévet megelőző 3. év bruttó jövedelme (2007.)	1.635,280
A tárgyévet megelőző 2. év bruttó jövedelme (2008.)	1.722,038
A tárgyévet megelőző 1. év bruttó jövedelme (2009.)	1.682,106
Irányadó mutató (három év számtani átlaga)	1.679,808
Alapmutató módszer szerinti tőkekövetelmény	15 %
Tőkekövetelmény	251,971

Polgár 2011. május 19.